

Primer Simposi Internacional de Catalanística (Brussel·les, 13-15 de juny de 2005). — Coincidint amb el 75è aniversari de la fundació del Casal Català de Brussel·les, l'àrea de llengua de l'Institut Ramon Llull va organitzar en aquesta ciutat els dies 13, 14 i 15 de juny de 2005 unes jornades de promoció del català en el marc europeu; una part de les activitats de les jornades, la que va tenir lloc el darrer dia, es va presentar amb el nom de I Simposi Internacional de Catalanística.

L'objectiu de les jornades que emmarcaven el Simposi consistí a aprofitar la celebració d'aquest aniversari per a potenciar la catalanística, donar ressò al català —des d'una perspectiva acadèmica i política— i pressionar les institucions europees per tal d'aconseguir el reconeixement de l'ús oficial d'aquesta llengua en el Consell de la Unió Europea. Amb aquesta finalitat es va organitzar un conjunt d'actes que combinaren les sessions d'àmbit restringit amb sessions obertes i també els parlaments dels polítics amb conferències de contingut acadèmic. Els assistents al Simposi eren fonamentalment catalanistes convidats, procedents de l'àmbit universitari internacional, i alguns polítics. L'Hôtel de Ville de Brussel·les va servir de marc per a l'acte inaugural de commemoració de l'aniversari del Casal Català; la resta d'actes van tenir lloc a les dependències del Patronat Català Pro-Europa i de l'hotel Sheraton de la ciutat.

El desplegament polític es va manifestar amb la presència i les intervencions del president del Parlament de Catalunya, Ernest Benach, i d'altres càrrecs de la Generalitat de Catalunya: la consellera de Cultura, Caterina Mieras; el conseller d'Universitats i Recerca, Carles Solà; el secretari general de Política Lingüística, Miquel Pueyo; el secretari de Cooperació Exterior de la Generalitat de Catalunya, Albert Royo, i la delegada de la Generalitat de Catalunya a Brussel·les, Anna Terron. Pel que fa a l'aspecte més acadèmic, cal distingir entre les presentacions dedicades a la promoció i divulgació d'algunes institucions i entitats catalanes —que van ocupar tota la sessió matinal del primer dia—, la reunió interna de les associacions de catalanística —durant el primer i segon dia— i les conferències de contingut més científic —que es van reservar per al darrer dia.

Les presentacions preparades per a donar a conèixer algunes institucions catalanes estaven dedicades fonamentalment als representants de les associacions de catalanística convidats. Van començar amb una exposició d'Àngels Prats, cap de l'àrea de llengua de l'Institut Ramon Llull, que va presentar les activitats i els objectius de la institució organitzadora dels actes. A

continuació Anna Terron va explicar quines eren les funcions, els objectius i les activitats del Patronat Català Pro-Europa. Dolors Lamarca, directora de la Biblioteca de Catalunya, va informar sobre la història, l'organització, el contingut, els projectes en curs i les previsions de futur d'aquest institució. Mireia Calm, en representació del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya, va explicar les funcions de l'Oficina de Política Lingüística enfocades cap al món universitari, la mobilitat dels estudiants en l'àmbit internacional i l'ensenyament del català. Narcís Figueras va presentar la Universitat Oberta de Catalunya. Finalment, Ignasi Casadesús va explicar l'estructura, els objectius i el funcionament de la xarxa que agrupa les universitats catalanes i que forma l'Institut Joan Lluís Vives.

Una part del primer dia i el segon dia es van dedicar a una reunió interna de les associacions de catalanística, representades cada una per dos o tres components de la junta directiva. Les associacions reunides eren l'Anglo-Catalan Society, l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, l'Association Française des Catalanistes, l'Associazione Italiana di Studi Catalani, el Deutscher Katalanistenverband i la North American Catalan Society. També s'hi va convidar un representant de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, societat filial de l'Institut d'Estudis Catalans. La reunió, preparada i organitzada per l'Institut Ramon Llull, tenia com a objectiu el debat de tres documents que havia elaborat aquesta institució i que, en principi, estava previst que se signessin durant les jornades: 1) Un conveni marc de col·laboració entre l'Institut Ramon Llull i cada associació, vàlid des de la data de la signatura fins a la fi de 2006 i prorrogable per períodes de dos anys; aquest conveni és un marc legal de cooperació i ha de facilitar l'atorgament de subvencions a cada associació; després d'una sessió de debat i d'algunes modificacions, cada associació va signar el seu conveni. 2) Un protocol per a la constitució d'una Federació Internacional d'Associacions de Catalanística, que també fou subscrit, després d'ajustar-ne el text en el debat entre els representants de les associacions i entre aquests i els assessors jurídics de l'Institut Ramon Llull; en el protocol s'especifiquen algunes qüestions tècniques i també els objectius de la Federació, que són, entre d'altres, "facilitar les relacions entre les Associacions de Catalanística i el desenvolupament d'activitats que donin una major projecció internacional a la catalanística" i "actuar com a interlocutora amb l'Institut Ramon Llull i d'altres institucions públiques i privades per a la promoció de la llengua, la literatura i la cultura catalanes en l'àmbit acadèmic i universitari". 3) Uns estatuts que hauran de regular el funcionament de la Federació; aquests estatuts no es van arribar a debatre, però probablement es podran aprovar abans d'acabar l'any 2006.

La segona jornada va acabar amb un acte molt concorregut de commemoració de l'aniversari del Casal Català, presentat pel president d'aquesta entitat, Manel Camós, per l'alcalde de Brussel·les, Freddy Thielemans, i pel secretari de Cooperació Exterior de la Generalitat de Catalunya, Albert Royo. Durant l'acte va pronunciar una conferència Jaume Subirana, president de la Institució de les Lletres Catalanes; prenent com a punt de partida l'estada del poeta Josep Carner a la ciutat de Brussel·les i una perspectiva nacionalista de la poesia, el conferenciant va revisar de manera amena i molt documentada una sèrie d'aspectes sobre la projecció universal de la cultura i de la literatura catalanes. El president del Parlament de Catalunya va cloure l'acte.

Cinc conferències i dues taules rodones van centrar l'activitat del Simposi, reservat per a la tercera jornada. Modest Prats, professor de la Universitat de Girona, va iniciar les intervencions de contingut acadèmic i il·lustrant amb diferents lectures i des d'una perspectiva lingüística l'activitat creativa de Ramon Llull. Joan Solà, professor de la Universitat de Barcelona, va dedicar la seva intervenció a la figura de Joan Coromines i va ressenyar les activitats que enguany servirán per a commemorar el centenari del naixement d'aquest filòleg. August Bover va presen-

tar un informe detallat sobre la situació de la catalanística dins i fora dels Països Catalans. El rector de la Universitat d'Andorra, Daniel Bastida, en qualitat de president de l'Institut Joan Lluís Vives, va fer un informe sobre la situació del català en el conjunt de la xarxa de les universitats que integren aquesta institució. El conseller Carles Solà va fer un esbós sobre els canvis que s'estan produint en l'espai universitari europeu i sobre la posició dels estudis de la llengua i la literatura catalanes dins aquest marc. Pel que fa a les taules rodones, la primera, presidida per un representant de cada una de les sis associacions de catalanística, va consistir en una presentació de la situació i les activitats de cada associació; la segona, presidida per juristes i polítics, va debatre la posició institucional del català en el si de la Unió Europea. Al final de la sessió uns breus parlaments dels polítics catalans i del director de l'Institut Ramon Llull, Xavier Folch, van servir com a cloenda de les jornades i del Simposi. [L. P. i G.]